

VIRGINIA WOOLF • **Jacob'ın Odası**

© 2001 İletişim Yayıncılık A.Ş., Dünya Edebiyatı / 1. BASIM
2001-2018, İstanbul (5 baskı)

Jacob's Room

© Önsöz: E.M. Forster, "A survey of Virginia Woolf's work",
The Critical Heritage Virginia Woolf,
ed. Robin Majumdar - Allan McLaughlin, Routledge, 1975
Önsöz'ün yayın hakları PLS Clear aracılığıyla Taylor & Francis Group'tan
alınmıştır.
© Sonsöz: 1991 John Batchelor
Sonsöz'ün yayın hakları Felicity Bryan Associates'ten alınmıştır.

İletişim Yayınları 700 • İletişim Klasikleri 167
ISBN-13: 978-975-05-3531-4
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYANLAR Necdet Dümelli, Güneş Akkor, Barış Özkul
KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VIRGINIA WOOLF
Jacob'ın Odası

Jacob's Room

ÇEVİREN
Fatih Özgüven

E.M. FORSTER'İN ÖNSÖZÜ
VE JOHN BATCHELOR'IN SONSÖZÜYLE

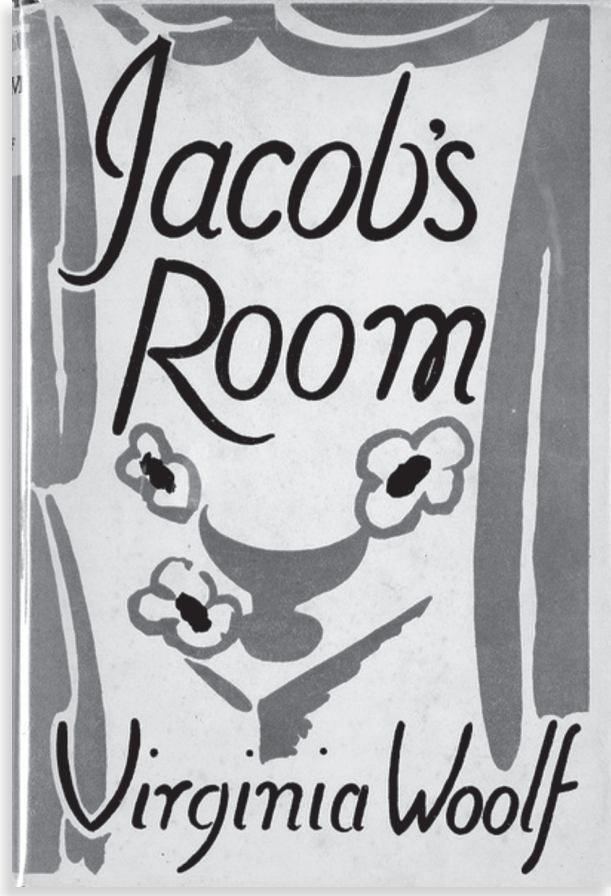
VIRGINIA WOOLF Adeline Virginia Stephen ismiyle 25 Ocak 1882'de dünyaya geldi. Annesi Julia J. Duckworth yayıncı bir aileden geliyordu; babası Leslie Stephen ise edebiyat eleştirmeniydi ve Henry James, George Eliot gibi yazarların ahbabıydı. Hyde Park Gate'teki evde doğdu, büyüdü ve eğitim gördü. Erken yaştan itibaren babasına çok bağlıydı; aynı yakınlığa sahip olmadığı annesini küçüklüğünde kaybetti. Babası birkaç yıl sonra, 1904'te öldüğünde, kardeşleriyle birlikte Bloomsbury'de bir eve taşındılar. Ressam ablası Vanessa, edebiyat ve sanat eleştirmeni Clive Bell'le evlendi. Taşındıkları ev, Bloomsbury Grubu'nun faaliyet merkezi haline geldi. Virginia, 1905'ten itibaren edebiyat eleştirileri yazmaya başladı. Vanessa ve Violet Dickinson'la birlikte Yunanistan'a gittiğinde, çantasında Homeros'un *Odysseia*'sını taşıyordu. 1912'de, Seylon'daki (Sri Lanka) vazifesinden yeni dönmüş siyasi teorisyen Leonard Woolf'la evlendi. Bloomsbury Grubu'ndakilerin çoğu gibi, Leonard Woolf da vicdani retçiydi ve Birinci Dünya Savaşı'na katılmadı. 1915'te ilk romanı *Dışa Yolculuk* yayımlandı. 1917'de Leonard'la Hogarth Press'i kurdular; kendisi ve çevresindekilerce yazılan eserlerin yanı sıra, Joyce'un *Ulysses*'inin ilk birkaç bölümünü de 1919'da yayımladılar. İkinci romanı *Gece ve Gündüz* aynı yıl yayımlandı. 1922'de yayımlanan üçüncü romanı *Jacob'ın Odası*'nda, genç yaşta ölen kardeşi Thoby'nin hayatını hikâyeleştirdi. *Mrs. Dalloway* (1925) ve *Deniz Feneri* (1927) gibi romanlarıyla özgün üslubunda ustalıkla erişti ve İngiliz modernist edebiyatın önde gelen isimlerinden biri haline geldi. Erken yaştan itibaren faaliyet gösterdiği cinsiyet eşitliği ve medeni haklar meselesine, Cambridge'te verdiği bir dizi dersten derlediği ve feminist yazının köşe taşlarından biri olan *Kendine Ait Bir Oda* (1929) ile döndü. Bloomsbury Grubu'ndakilerin çoğu gibi Woolf da özgür cinselliğe inanıyordu; yazar Vita Sackville-West'le uzun süreli bir ilişkisi oldu. Vita, 1928 tarihli kurmaca biyografisi *Orlando*'nun kahramanına ilham kaynağı olmuştur. Merkezinde bulunduğu Bloomsbury Grubu'nun iki savaş arası İngiltere'sinin entelektüel hayatına muazzam bir katkısı olmuştur; E.M. Forster, Lytton Strachey gibi yazarların yanı sıra ablası Vanessa Bell ve Roger Fry gibi ressamlar, filozof G.E. Moore ve ekonomist Maynard Keynes de bu gruba mensuptu. 1930'lardan itibaren Avrupa'da yükselen faşizm, grubun faaliyetlerini sekteye uğrattı. Olgunluk dönemi eseri *Dalgalar* (1931) altı karakterin çocukluktan yaşlılığa hayatlarını izleyen, manzum öğeler taşıyan bir romandır. Bunu Elizabeth Browning'in köpeğinin biyografisi *Flush* (1933) ve *Yıllar* (1937) izledi. *Üç Gine*'de (1938) faşizme karşı düşüncelerini gizlemeden yazdı. İkinci Dünya Savaşı'nda Londra'ya düşen bombalar evini yok etti. Virginia Woolf ömrü boyunca fiziksel hastalıklar, ağır baş ağrıları, krizler ve bunalımlarla mücadele etmiştir; bu iç hesaplaşmaları eserlerini derinleştirmiş, renklendirmiştir. Girdiği son bunalımdan ise çıkamadı; 28 Mart 1941'de, paltosunun ceplerini çakıl taşlarıyla doldurarak Sussex'teki evinin yakınlardaki Ouse Nehri'nde intihar etti. Woolf'un ölü bedeni intiharından iki hafta sonra bulundu; Leonard onun küllerini Monk's House'taki bir karaağacın altına gömdü. Virginia Woolf, arında muazzam bir yaşam enerjisiyle, insanıyetle, ince bir gözlem ve mizah duygusuyla yüklediği eserler bırakmıştır.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ.....	13
ÖNSÖZ	
VIRGINIA WOOLF'UN ESERLERİNDE BİR GEZİNTİ / E.M. FORSTER.....	23

Jacob'ın Odası

SONSÖZ	
JACOB'IN ODASI / JOHN BATCHELOR.....	249

Jacob'ın Odası'nın ilk edisyonunun kapağı, 1922.

Jacob'ın Odası

I

“Ve tabii,” diye yazdı Betty Flanders, topuklarını kuma daha da çok gömerek, “kalkıp gitmekten başka çare kalmamıştı.”

Açık mavi mürekkep, dolmakaleminin altın ucundan ağır ağır boşalarak noktayı ortadan kaldırdı; kalem orada takılıp kalmıştı çünkü; gözleri daldı, içlerine yavaşça yaşlar doldu. Bütün körfez titreşti; deniz feneri sallandı; Mrs. Connor’ın küçük yatının direği güneşin altında bir mum gibi eğiliyordu sanki. Hızlı hızlı gözlerini kırıştırdı. Kazalar korkunç şeylerdi. Tekrar gözlerini kırıştırdı. Direk düzeldi; dalgalar gelgitlerine kavuştular; deniz feneri dimdikti, ama leke yayılmıştı.

Okudu, “... kalkıp gitmekten başka çare kalmamıştı.”

“Eh, Jacob’ın canı oynamak istemiyorsa,” (Archer’ın, en büyük oğlunun gölgesi, mektup kâğıdının üzerinden geçti ve mavi mavi, kumun üzerine düştü, o üşüdü – Eylül’ün üçü olmuştu bile), “eğer Jacob’ın canı oyun oynamak istemiyorsa...” Ne fena bir leke! Saat geç olmalı.

“Nerede o küçük yaramaz? Onu göremiyorum. Koş, bul onu. Söyle, hemen buraya gelsin,” dedi. “Ama Allah’tan,” diye çiziktirmesine devam etti, noktayı görmezden gelerek, “her şey yolunda gidiyor gibi, fiçiya doldurulmuş ringa ba-

lıkları gibi sıkış tıkiş olmamız dışında, ha tabii o kocaman çocuk arabasına da yer bulmak dışında, pansiyon sahibesi kesinlikle razı gelmiyor...”

Hep böyleydi Betty Flanders'ın Kaptan Barfoot'a yazdığı mektuplar – bol sayfalı, gözyaşı lekeli. Scarborough, Cornwall'dan yedi yüz mil uzaktadır: Kaptan Barfoot, Scarborough'dadır: Seabrook ölüdür. Gözyaşları, Betty Flanders'ın bahçesindeki bütün yıldızçiçeklerini dalga dalga kırmızı çizgiler haline getirdi, sera gözlerinde çaktı, mutfak parlak bıçaklarla donandı; kilisede Mrs. Jarvis, papazın karısı, ilahiler çalınırken ve Mrs. Flanders küçük oğullarının başlarının üzerine eğilirken, evliliğin bir kale olduğunu düşündü, tek başına kalmış dullar düzlüklerde yollarını şaşırıyorlardı, eteklerine taşlar topluyorlar, yanı sıra bir-iki altın rengi saman çöpü olsa olsa; kimsesiz, korumasız, zavallı mahluklar. Mrs. Flanders iki yıldır duldu.

“Ja-cob! Ja-cob!” diye bağırdı Archer.

“Scarborough,” yazdı Mrs. Flanders zarfın üzerine ve altına fiyakalı bir çizgi çekti; doğduğu kentti; evrenin nirengi noktası. Peki ama pul? Çantasını karıştırdı; sonra ağzı aşağı gelecek biçimde çevirdi; sonra kucağındakileri karıştırmaya başladı, öyle bir hararetle yaptı ki bunu Panama şapkalı Charles Steele, fırçası havada kalakaldı.

Ürkek bir böceğin antenleri gibi düpedüz titriyordu fırça. Kadın kıpırdıyordu işte – resmen ayağa kalkacaktı. Allah cezasını versin! Tuvale aceleyle bir eflatun-siyah sürdü. Çünkü manzaranın buna ihtiyacı vardı. Çok soluktu –gri-ler lavantalara karışıyor ve tek bir yıldız ya da beyaz bir mar-tı gökyüzünde öylece asılmış duruyordu–, her zamanki gibi çok soluktu. Eleştirmenler çok soluk diyeceklerdi, çünkü kenarda köşede sergi açan tanınmamış biriydi, ev sahibele-

rinin çocuklarının sevgilisi, saatinin zincirinde bir haç taşıyan, ev sahibeleri resimlerini severlerse büyük gönül borcu duyardı – çoğunlukla severlerdi de.

“Ja-cob! Ja-cob!” diye bağırdı Archer.

Gürültüden yılmıştı Steele, gene de çocukları severdi, fırçasını sinirli sinirli paletindeki küçük, koyu renkli boya bulaşıklarına bastırdı.

“Ben gördüm kardeşini, ben gördüm kardeşini,” dedi başını aşağı yukarı sallayarak. Archer sallana sallana yanından geçti, küreğini arkasından sürüyordu; gözlüklü, yaşlı beye surat yaptı.

“Bak orada, kayanın orada,” diye ağzının içinde mırıldandı Steele, fırçayı dışlerinin arasına sıkıştırmıştı, tüpten parlak toprak sarısı sıkıyordu, gözleri hâlâ Betty Flanders’ın sırtına dikiliydi.

“Ja-cob! Ja-cob!” diye bağırdı Archer, bir saniye durdu, sonra sallana sallana yürümeye devam etti.

Seste olağanüstü bir hüznü vardı. Tamamen bedenden ayrılmış, tamamen tutkudan yoksun, dünyaya doğru akıp giden, tek başına, cevapsız, kayalara vurarak çatlayan bir ses; öyle çıkıyordu.

Steele kaşlarını çattı; oysa siyahın yarattığı etkiden hoşnuttu, ötekilerin hepsini bütünleyen tam da oydu. “Ah! İnsan ellisinde de resim yapmayı öğrenebilir! Titian mesela...” dedi, doğru renk tonunu bulmanın sevinciyle başını kaldırıp göğe baktı ve dehşet içinde, körfezin üzerinde bir bulut gördü.

Mrs. Flanders ayağa kalktı, kumu temizlemek için paltonunun şurasını burasını pat patladı, sonra siyah şemsiyesini yerden aldı.